

אופן עתידים

ניתוח השלכות של אירוע או מצב עתידי
בשיטת אם-ואז

מה ולשם מה?

אופן עתידים הינו כלי המסייע
לניתוח השלכות וזיהוי איומים
והזדמנויות של מגמות, אירועים,
והחלטות אישיות על תחומי
השפעה.

הכלי מבוסס על מודל של העתידן
ג'רום גלן

אופן עתידים

ניתוח השלכות של אירוע או מצב עתידי
בשיטת אם-ואז

1

בוחרים אירוע או החלטה עתידיים ומשמעותיים ברמה הקבוצתית ומנתחים את ההשלכות שלהם, עד סדר שלישי, על תחומי השפעה שונים.

2

ממפים את כל ההשלכות מסדר ראשון, לאחר מכן את ההשלכות מסדר שני הנגזרות מהמעגל הראשון ובהמשך את ההשלכות מסדר שלישי הנגזרות ממעגל ההשלכות השני.

3

לאחר המיפוי, מסכמים את ההשלכות ומסמנים את האיומים וההזדמנויות.

בונים דרכי התמודדות להפחתת איומים ולניצול הזדמנויות.

אופן עתידים

ניתוח השלכות של אירוע או מצב עתידי
בשיטת אם-ואז

אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך

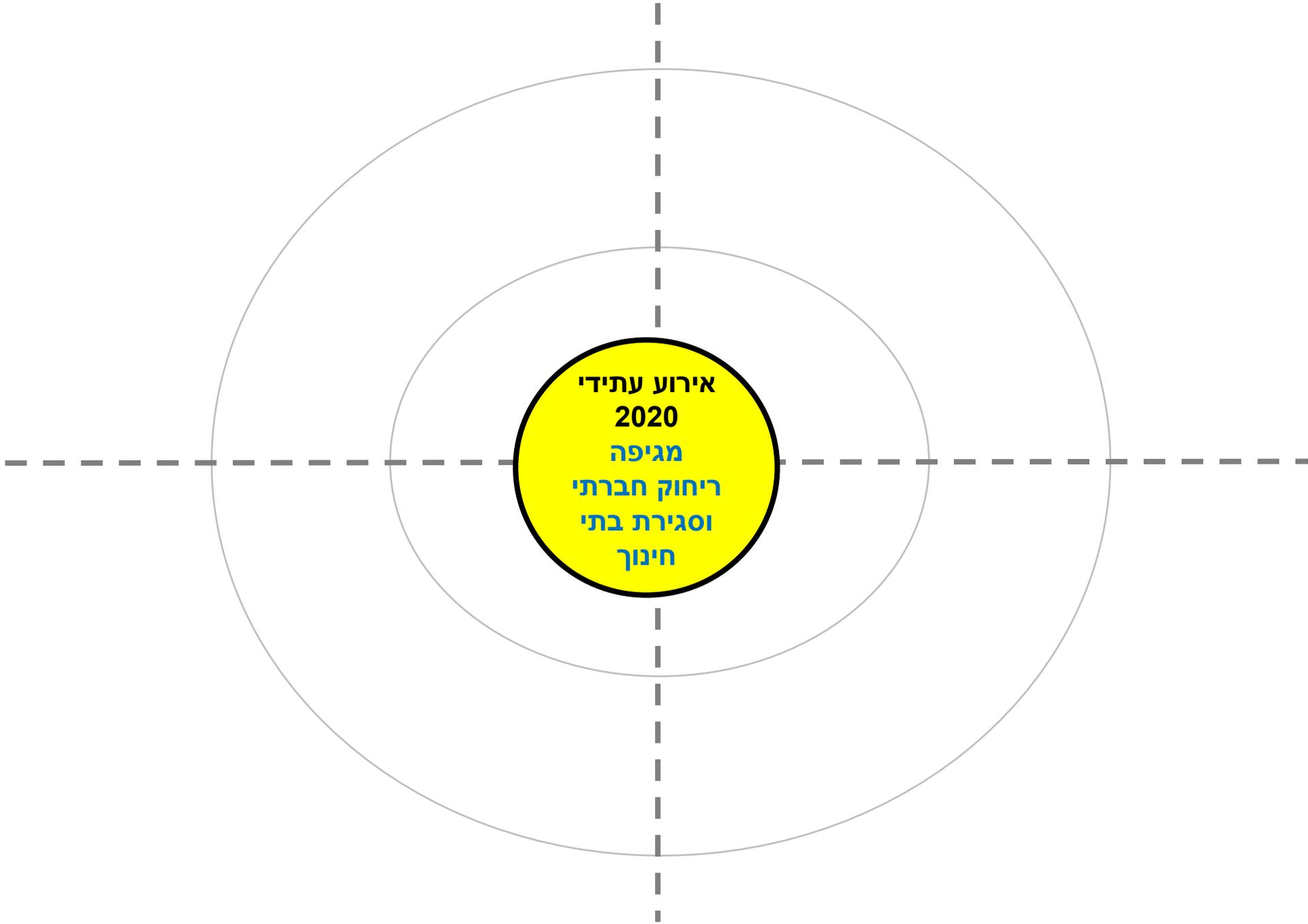
מה אם שנתיים לפני הקורונה
היינו ממלאים אופן עתידים?

תרגיל

רענן ארבל
- תשפ"א -

1

כותבים במרכז
את האירוע
או את המצב העתידי

אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך

2

צוותי החינוך

לומדים

בוחרים את אזורי
ההשפעה:

על מי ועל מה ישפיע האירוע
או המצב העתידי

הוראה-למידה
מערכת

הורים וקהילה

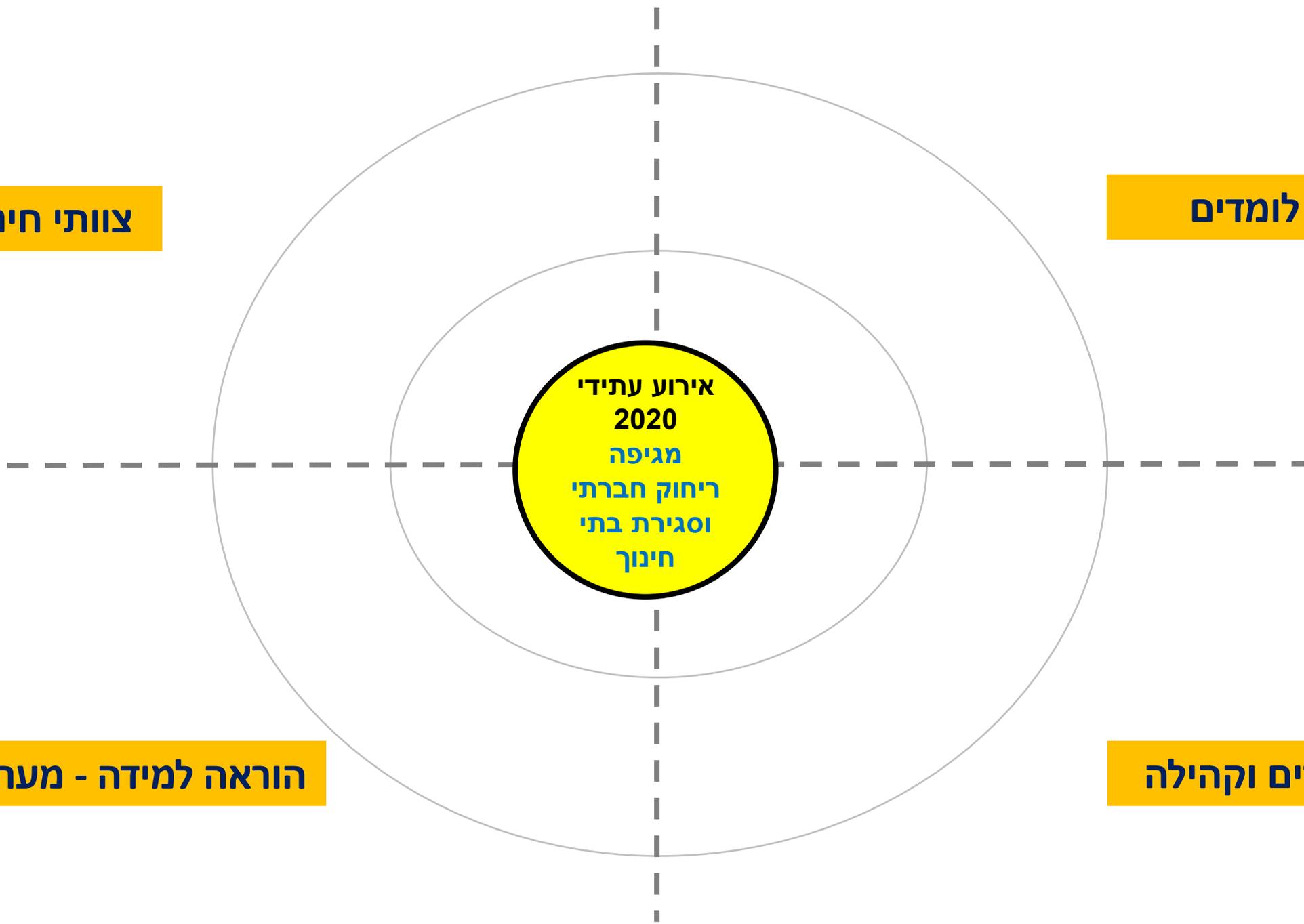
צוותי חינוך

לומדים

**אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך**

הוראה למידה - מערכת

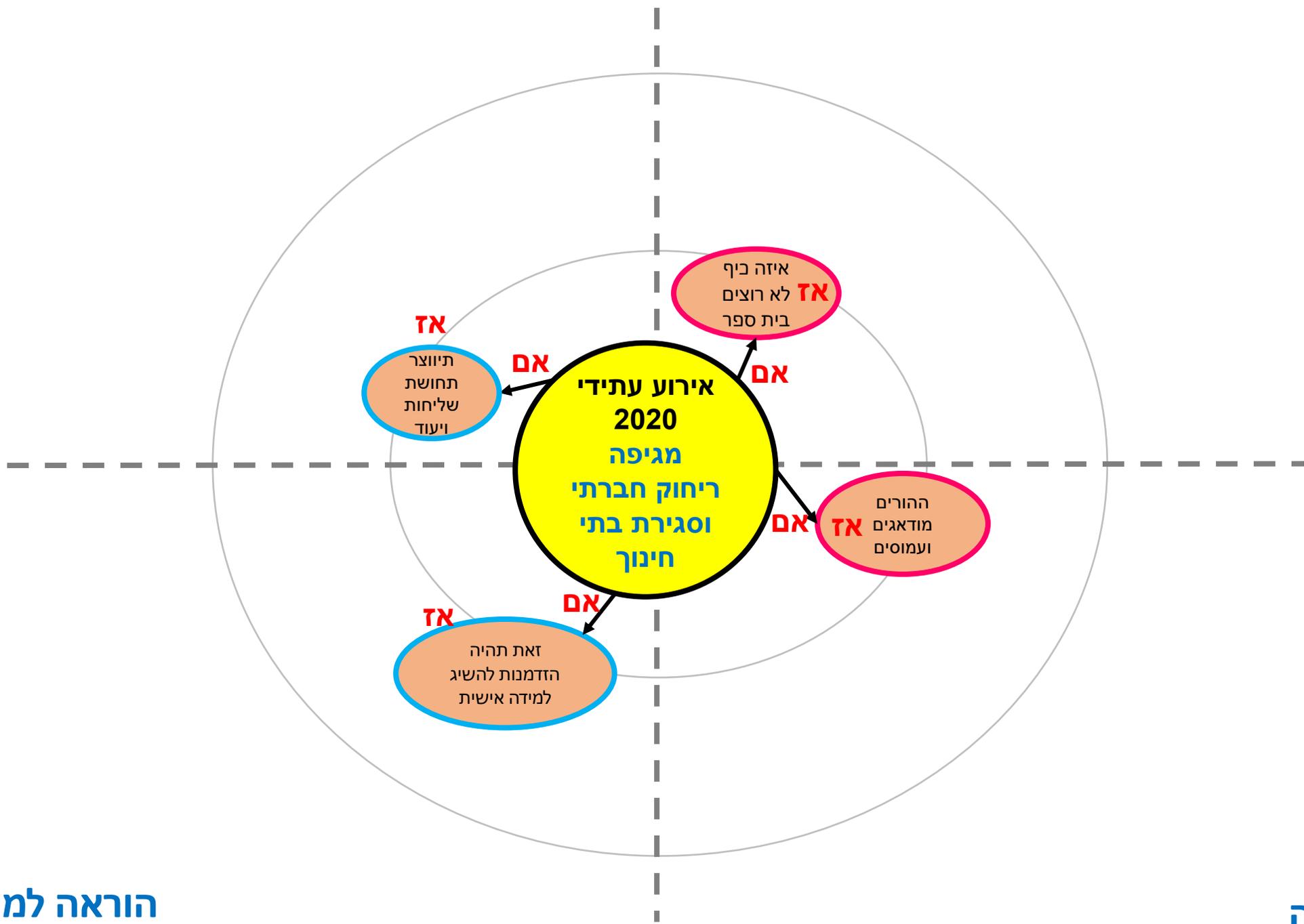
הורים וקהילה

3

מנסחים מעגל ראשון
של השלכות אפשריות
על תחומי ההשפעה

-בשיטת אם-אז-

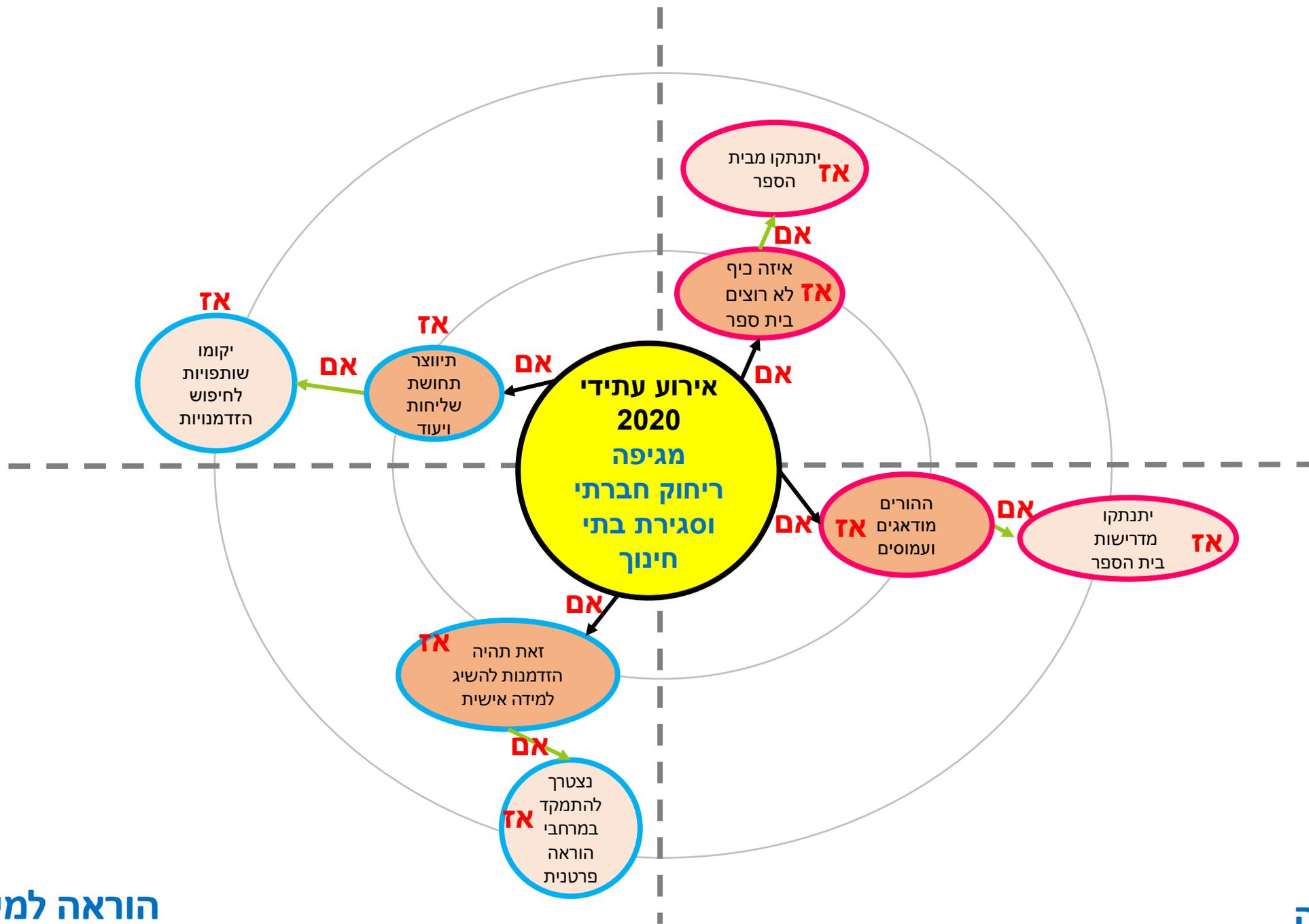
4

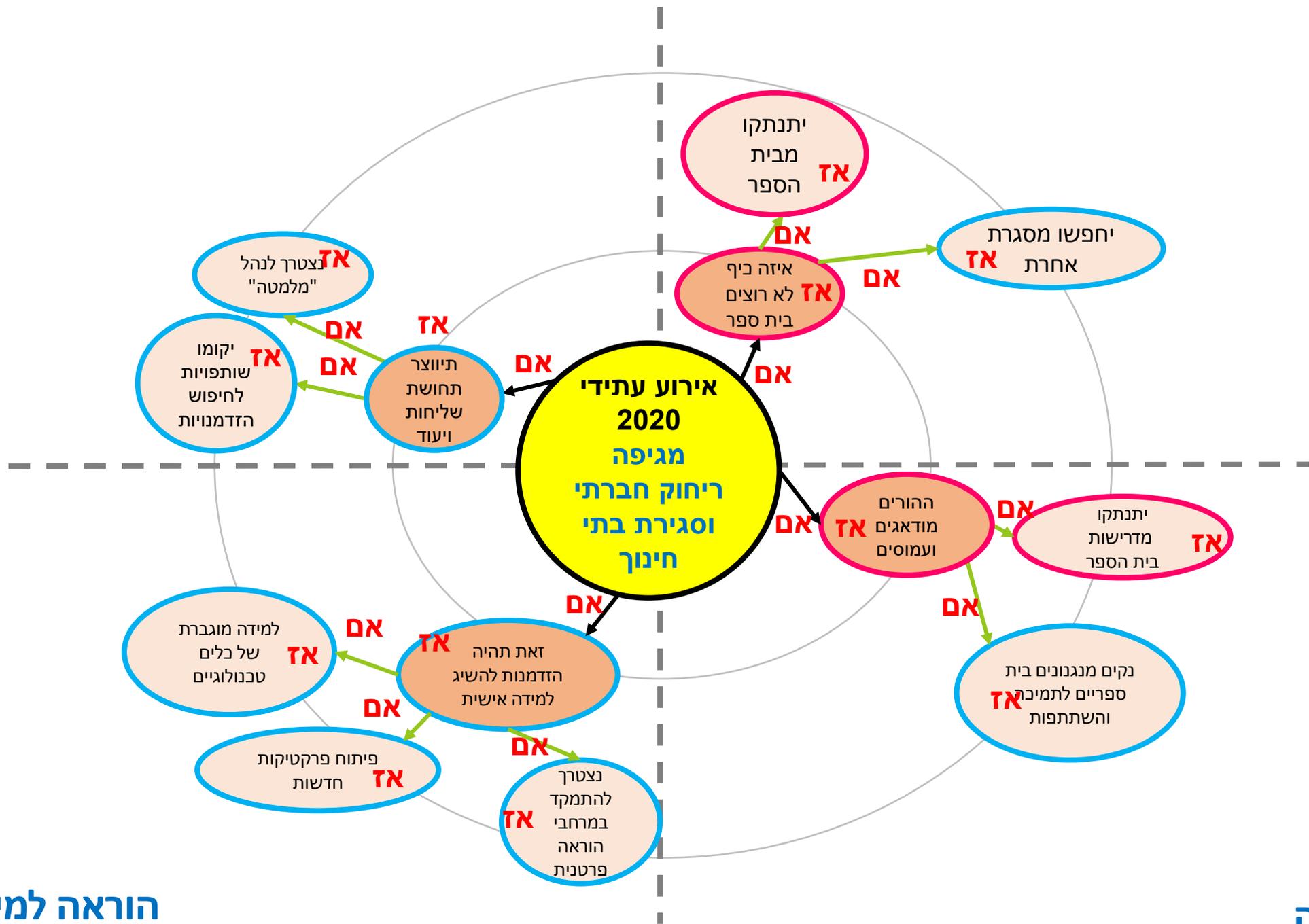
מסמנים
השלכות "שליליות" (מחירים)

מסמנים
השלכות "חיוביות" (רווחים)

וכך ממשיכים וממלאים
מעגל שני ומעגל שלישי
של השלכות אפשריות

חיוביות, שליליות
הכל בעיני המתבונן, כמובן

למידה אישית
במסגרות אי-
פורמליות

מיקוד במסגרות
עניין חברתיות

יחפשו תמיכה
בחברים
ובהורים

יחפשו מסגרת
אחרת

יתנתקו
מבית
הספר

איזה כיף
לא רוצים
בית ספר

**אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך**

תיווצר
תחושת
שליחות
ויעוד

יקומו
שותפויות
לחיפוש
הזדמנויות

נצטרך לנהל
"מלמטה"

מו"פ: נקים
פלטפורמות
ארגוניות לפיתוח
ורעיונאות

תואץ תופעת
Home
Schooling

יתנתקו
מדרישות
בית הספר

ההורים
מודאגים
ועמוסים

נקים מנגנונים
בית ספריים
לתמיכה
והשתתפות

פעולות של
הוראה-למידה
עם ההורים
ומההורים

פדגוגיה מוטת
קהילה

זאת תהיה
הזדמנות להשיג
למידה אישית

למידה מוגברת
של כלים
טכנולוגיים

נצטרך
להתמקד
במרחבי
הוראה
פרטנית

פיתוח פרקטיקות
חדשות

נפתח הוראה/
זמן מבוססת/
תלמיד

מנגנונים לשיתוף
וללמידה
במרחבים
פתוחים

קבוצות חשיבה על
אפקטיביות של
למידה במרחבי
החיים

5

ממשיכים לעבוד את המעגלים
בהתאם להתפתחות הדיון, הניתוח
והתובנות

לומדים

למידה אישית במסגרות אי-פורמליות

מיישם רעיונות ליזמה, פיתוח, התנדבות

תואץ תופעת Home Schooling

פעולות של הוראה-למידה עם ההורים ומההורים

הורים וקהילה

מיקוד במסגרות עניין חברתיות

יחפשו מסגרת אחרת

מתעסק במה שבא לי

נקים מנגנונים בית ספריים לתמיכה והשתתפות

פדגוגיה מוטת קהילה

יחפשו תמיכה בחברים ובהורים

יתנתקו מבית הספר

איזה כיף לא רוצים בית ספר

ההורים מודאגים ועמוסים

תמיכה והתגייסות

ניטור צרכים בקהילה - למשל מבשירי קצה

ניהול מתנדבים ותורמים

אירוע עתידי 2020 מגיפה ריחוק חברתי וסגירת בתי חינוך

הערכות להעצמה רגשית מותאמת לצוותים

תחושת חוסר רלוונטיות

השמטה: פחד מכישלון

לחץ מהתנהלות לא מוכר במרחב לא

זאת תהיה הזדמנות להשיג למידה אישית

נצטרך להתמקד במרחבי הוראה פרטנית

נפתח הוראה/זמן מבוססת/תלמיד

למידה מוגברת ורכישת ידע חדש

נצטרך לנהל "מלמטה"

תיווצר תחושת שליחות ויעוד

יהיה צורך בהדרכה של למידה מעורבת

למידה מוגברת של כלים טכנולוגיים

פיתוח פרקטיקות חדשות

מנגנונים לשיתוף וללמידה במרחבים פתוחים

צוותי חינוך

עדכון חזון ומצפן ארגוני. פיתוח הצעת ערך חדשה, מורים, מנהלים, מדריכים, מפקחים

תפקידים חדשים - רכז קשרי קהילה, מורים להוראה פרטנית

מו"פ: נקים פלטפורמות ארגוניות לפיתוח ורעיונות

צוותי חשיבה על מודלים לבית ספר "אחר"

נקים בית הספר בענן

קבוצות חשיבה על אפקטיביות של החיים למידה במרחבי

ה - מערכת

6

דוגמה מס' 1

נערכים לתכנון עתיד רצוי

בוחרים מהמעגל השלישי

פעולות ומנגנונים אפשריים

שחשוב לנו לפעול להטמעתם

לומדים

למידה אישית במסגרות אי-פורמליות

מיישם רעיונות, ליוזמה, פיתוח, התנדבות

תואץ תופעת Home Schooling

פעולות של הוראה-למידה עם ההורים ומההורים

הורים וקהילה

מיקוד במסגרות עניין חברתיות

יחפשו מסגרת אחרת

מתעסק במה שבא לי

יתנתקו מדרישות בית הספר

נקים מנגנונים בית ספריים לתמיכה והשתתפות

פדגוגיה מוטת קהילה

יחפשו תמיכה בחברים ובהורים

יתנתקו מבית הספר

איזה כיף לא רוצים בית ספר

חדשות ללמידה אישית

ההורים מודאגים ועמוסים

תמיכה והתגייסות

ניטור צרכים בקהילה - למשל מבשירי קצה

ניהול מתנדבים ותורמים

הערכות להעצמה רגשית מותאמת לצוותים

תחושת חוסר רלוונטיות

השמטה: פחד מכישלון

תיווצר תחושת שליחות ויעוד

לחץ מהתנהלות לא מוכר במרחב לא

זאת תהיה הזדמנות להשיג למידה אישית

נתמקד במרחבי הוראה פרטנית

נפתח הוראה/זמן מבוסס/תלמיד

למידה מוגברת ורכישת ידע חדש

נצטרך לנהל "מלמטה"

יקומו שותפויות לחיפוש הזדמנויות

יהיה צורך בהדרכה של למידה מעורבת

למידה מוגברת של כלים טכנולוגיים

פיתוח פרקטיקות חדשות

מנגנונים לשיתוף וללמידה במרחבים פתוחים

צוותי חינוך

עדכון חזון ומצפן ארגוני. פיתוח הצעת ערך חדשה, מורים, מנהלים, מדריכים, מפקחים

תפקידים חדשים - רכז קשרי קהילה, מורים להוראה פרטנית

מו"פ: נקים פלטפורמות ארגוניות לפיתוח ורעיונות

צוותי חשיבה על מודלים לבית ספר "אחר"

נקים בית הספר בענן

קבוצות חשיבה על אפקטיביות של למידה במרחבי החיים

ה - מערכת

לומדים

למידה אישית
במסגרות אי-
פורמליות

פעולות של
הוראה-למידה
עם ההורים
ומההורים

הורים וקהילה

אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך

נפתח הוראה/
זמן מבוסס/ת
תלמיד

עדכון חזון ומצפן
ארגוני. פיתוח
הצעת ערך חדשה:
מורים, מנהלים,
מדריכים, מפקחים

מו"פ: נקים
פלטפורמות
ארגוניות לפיתוח
ורעיונאות

נקים בית
הספר בענן

הוראה למידה - מערכת

צוותי חינוך

לנסח כותרת או דימוי
לצבר השלכות הזה

עדכון חזון ומצפן
ארגוני. פיתוח
הצעת ערך חדשה:
מורים, מנהלים,
מדריכים, מפקחים

למידה אישית
במסגרות אי-
פורמליות

מו"פ: נקים
פלטפורמות
ארגוניות לפיתוח
ורעיונאות

נקים בית
הספר בענן

נפתח הוראה/
זמן מבוססת/
תלמיד

פעולות של
הוראה-למידה
עם ההורים
ומההורים

6

דוגמה מס' 2

נערכים לתכנון עתיד רצוי

בוחרים מהמעגל השלישי
פעולות ומגובים אפשריים
שחשוב לנו לפעול להטמעתם

מיקוד
במסגרות עניין
חברתיות

מיישם רעיונות,
ליוזמה, פיתוח,
התנדבות

אירוע עתידי
2020
מגיפה
ריחוק חברתי
וסגירת בתי
חינוך

ניהול
מתנדבים
ותורמים

מנגנונים
לשיתוף ולמידה
במרחבים
פתוחים

קבוצות חשיבה על
אפקטיביות של
למידה במרחבי
החיים

תפקידים
חדשים - רכז
קשרי קהילה,
מורים להוראה
פרטנית

לנסח כותרת או דימוי
לצבר ההשלכות הזה

מיקוד
במסגרות עניין
חברתיות

מיישם רעיונות,
ליוזמה, פיתוח,
התנדבות

תפקידים
חדשים - רכז
קשרי קהילה,
מורים להוראה
פרטנית

ניהול
מתנדבים
ותורמים

מנגנונים
לשיתוף וללמידה
במרחבים
פתוחים

קבוצות חשיבה על
אפקטיביות של
למידה במרחבי
החיים